

WEWNĄTRZSZKOLNE ZASADY OCENIANIA– GEOGRAFIA

I. Cel oceniania:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom(prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

II. Na lekcjach geografii oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

- 1) znajomość i rozumienie treści programowych,
- 2) opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych,
- 3) umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnica wysokości, średnie temperatur, amplitudy, spadek temperatury z wysokością, wysokość Słońca w różnych szerokościach geograficznych, różnice czasowe),
- 4) umiejętność czytania i interpretacji map,
- 5) umiejętność sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny),
- 6) umiejętność wykorzystywania roczników statystycznych, zestawień tabelarycznych i graficznych, diagramów, przekrojów, fotografii do prawidłowego wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku,
- 7) umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń (środowisko, mapa, rocznik statystyczny)
- 8) celowe korzystanie z różnych źródeł wiedzy,
- 9) systematyczność pracy ucznia, inicjatywa, aktywność i samodzielność,
- 10) umiejętność współdziałania w grupie,
- 11) udział w konkursach przedmiotowych.

III. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów.

1) Formy oceniania:

- sprawdzian (test, praca klasowa) – po każdym dziale tematycznym, zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem, min. 2 w półroczu,
- kartkówka (bez zapowiedzi, wg potrzeb, obowiązuje materiał z 3 ostatnich lekcji),
- odpowiedź ustna (zakres materiału z 3 ostatnich lekcji),
- prezentacja,
- praca domowa,
- praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa),
- praca dodatkowa(referat, album, plakat, poster, projekty własne),
- aktywność na lekcji (oceniana w formie „+”, 5 „+” to ocena bardzo dobra),
- udział w konkursach.

2) Skala ocen:

- ocena celująca – 6
- ocena bardzo dobra – 5
- ocena dobra – 4
- ocena dostateczna – 3
- ocena dopuszczająca – 2
- ocena niedostateczna – 1

Kryteria oceniania pisemnych prac kontrolnych /testów/ w skali procentowej

celujący - 100 % maks. liczby punktów plus zadanie dodatkowe,

Jeżeli praca pisemna nie zawiera zadania dodatkowego to o ocenie celującej decyduje nauczyciel w zależności od poziomu trudności zadań kartkówki, testu lub sprawdzianu.

bardzo dobry - 91- 100 % maks. liczby punktów,

dobry - 76 - 90 % maks. liczby punktów,

dostateczny - 51 – 75 % maks. liczby punktów,

dopuszczający- 31 – 50 % maks. liczby punktów,

niedostateczny- 0 - 30 % maks. liczby punktów.

3) Samoocena pracy

Na lekcjach geografii uczeń jest zachęcany do samooceny swojej pracy.

Samoocena nie jest samokrytyką.

Cele samooceny ucznia:

- uczeń przejmuje odpowiedzialność za własną naukę,
- ocenia własną pracę,
- planuje korekty swoich działań,
- określa swoje mocne i słabe strony.

IV. Kryteria ocen z geografii

- ***Ocena celująca*** – uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, a ponadto samodzielnie i sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą przy rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych. Podejmuje twórcze i oryginalne działania. Wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem poprzez udział w konkursach pozaszkolnych i odnosi w nich sukcesy.

- **Ocena bardzo dobra** – uczeń w pełni opanował wiadomości i umiejętności programowe. Swobodnie operuje faktami, dostrzega związki przyczynowo – skutkowe. Przewiduje skutki działalności człowieka w skali lokalnej, regionalnej, krajowej, i globalnej. Pracuje w grupie rówieśniczej i bierze odpowiedzialność za efekty wspólnej pracy. Podejmuje się pracy lidera grupy.
- **Ocena dobra** – uczeń spełnia wymagania poziomu koniecznego i podstawowego, ponadto poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne. Dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych. Udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia. Wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności : treści przystępne, średnio trudne. Wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii. Dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi. Opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie. W mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka w środowisku. Aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach. Chętnie wykonuje dodatkowe zadania.
- **Ocena dostateczna** – uczeń spełnia konieczne i podstawowe wymagania programowe. Posługuje się podstawowymi pojęciami i terminami geograficznymi. Odpowiada przy pomocy nauczyciela, który wspomaga go dodatkowymi pytaniami naprowadzającymi. Samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach. Wartościuje elementy działalności człowieka w środowisku. Poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel. Przetwarza proste dane na wykresy. Wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii. Z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.
- **Ocena dopuszczająca** – uczeń opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada słabą orientację na mapie świata, Europy i Polski. Posługuje się elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej. Samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności. Przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy z nauczycielem i grupą. Potrafi wykorzystać różne źródła informacji w pracy odtwórczej. Nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania. Jego wypowiedzi ustne wymagają dużego wsparcia ze strony nauczyciela.
- **Ocena niedostateczna** – uczeń nie opanował koniecznych wymagań na stopień dopuszczający, braki w jego wiedzy uniemożliwiają dalszą edukację przyrodniczą, nie podejmuje prób wykonania powierzonych zadań. Nie współpracuje z nauczycielem.

Szczegółowe wymagania edukacyjne są ujęte w wynikowym planie nauczania na cały rok szkolny.

Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną, lecz średnią ważoną ocen cząstkowych.

Podstawą obliczenia średniej ważonej są wszystkie otrzymane oceny. W przypadku prac poprawianych obie oceny wlicza się do średniej.

Wymagania dla uczniów z dysfunkcjami:

- uczniowi z dysleksją - wydłuża się czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej (docenia się przede wszystkim wysiłek włożony w wykonanie różnych zadań)
- ucznia z dysgrafią - w większym stopniu ocenia się na podstawie wypowiedzi ustnych, w pracach pisemnych ocenia się przede wszystkim ich treść (stronę merytoryczną)
- w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki - nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

V. Zasady poprawiania ocen.

- 1) Uczeń jest zobowiązany do systematycznej poprawy stopni cząstkowych (bieżących).
- 2) Uczeń może poprawiać pracę z danego zakresu sprawdzanych umiejętności i wiedzy tylko jeden raz w terminie uzgodnionym z nauczycielem
- 3) Otrzymana ocena z poprawy pracy klasowej jest oceną ostateczną i wpisywana jest do dziennika.
- 4) Oceny dobre i bardzo dobre nie podlegają poprawie.
- 5) Nie stosuje się zaliczeń półrocznych i rocznych.
- 6) Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe.
- 7) W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, nauczyciel ustala z uczniem termin napisania zaległej pracy.
- 8) Jeżeli uczeń nie przystąpi do napisania sprawdzianu w wyznaczonym terminie, nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia go bez zapowiedzi na dowolnej lekcji, na której uczeń jest obecny.
- 9) Odmowa napisania sprawdzianu skutkuje oceną niedostateczną z działu tematycznego, którego dotyczył sprawdzian.
- 10) Uczeń ma możliwość poprawy niezaliczonego sprawdzianu oraz prawo poprawienia oceny ze sprawdzianu nie później niż 14 dni od otrzymania stopnia.
- 11) Termin poprawy niezaliczonego sprawdzianu może być przesunięty z powodu długiej choroby ucznia lub innych zdarzeń losowych.

12) Nie przewiduje się poprawy ocen cząstkowych tuż przed klasyfikacją.

VI. Nieprzygotowanie do lekcji.

Nieprzygotowanie do lekcji to brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, przyborów i materiałów pomocniczych potrzebnych na daną lekcję (o których przyniesienie prosił nauczyciel na poprzedniej lekcji), brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi ustnej, kartkówki.

- 1) Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji bez podania przyczyny dwa razy w semestrze (przy 2 godz./tyg.) przedmiotu i jeden raz w semestrze (przy 1 godz./tyg.)
- 2) Nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed rozpoczęciem zajęć.
- 3) Nie można zgłaszać nieprzygotowania w przypadku zapowiedzianego wcześniej na dany dzień sprawdzania i oceniania określonej formy - tu: sprawdzianu, kartkówki, innych zleconych zadań.
- 4) Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń za każde następne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę niedostateczną.
- 5) Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć. Jeżeli uczeń był nieobecny na ostatniej(jednej) lekcji ma obowiązek uzupełnienia w zeszycie przedmiotowym tematu z ostatniej lekcji i wykonania zadanej pracy domowej. Brak takiej pracy domowej oznaczany jest w dzienniku zajęć jako nieprzygotowanie do lekcji.

VII. Ustalenia końcowe.

- 1) Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.
- 2) Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego.
- 3) Przewidywaną ocenę śródroczną lub roczną nauczyciel podaje uczniowi na dwa tygodnie przed radą klasyfikacyjną.
- 4) Wyższą od przewidywanej oceny z przyrody na semestr i koniec roku uczeń może uzyskać po uzupełnieniu wiadomości i umiejętności określonych na daną ocenę przez nauczyciela w przedmiotowych zasadach oceniania lub po przeprowadzeniu egzaminu sprawdzającego (pisemnego i ustnego).
- 5) Warunkiem przystąpienia do egzaminu sprawdzającego jest złożenie przez rodzica/opiekuna prawnego pisemnego wniosku, w którym należy umotywić, że uzyskanie wyższej oceny przez ucznia było niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione ze względu na długotrwałe nieobecności w szkole potwierdzone zwolnieniami lekarskimi lub inne przyczyny, które nauczyciel uzna za zasadne.
- 6) Ocena może być podwyższona tylko o jeden stopień.
- 7) Jeżeli przewidywaną oceną śródroczną lub roczną jest ocena niedostateczna, nauczyciel ma obowiązek poinformować o niej ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych) za pośrednictwem wychowawcy na 4 tygodnie przed radą klasyfikacyjną.

- 8) Ustalona przez nauczyciela na koniec roku szkolnego ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego z godnie z zasadami określonymi w WZO.
- 9) Uczeń może nie być klasyfikowany z przedmiotu, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania. W takim przypadku może zdawać egzamin klasyfikacyjny na własną prośbę lub na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów). Egzamin klasyfikacyjny ma formę ustną i pisemną. Termin egzaminu klasyfikacyjnego wyznacza dyrektor szkoły, nie później jednak niż w ostatnim tygodniu zajęć szkolnych przed plenarnym posiedzeniem rady pedagogicznej w danym roku szkolnym.
- 10) Uczeń może uzyskać na półroczu lub koniec roku szkolnego ocenę celującą z geografii jeśli spełnia co najmniej jeden z podanych warunków:
 - uczeń otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące w ciągu semestru,
 - uczeń osiąga sukcesy (przechodzi do następnego etapu) w konkursie kuratorskim na szczeblu przynajmniej rejonowym.
- 11) Na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje systematycznie, nie ma możliwości zmiany oceny w wyniku jednorazowego przygotowania się z określonej części materiału.
- 12) Uczeń, aby otrzymać ocenę śródroczną/roczną powinien otrzymać minimum 3 oceny cząstkowe w ciągu jednego półroczu przy jednej godzinie lekcyjnej geografii tygodniowo.
- 13) Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PSO z geografii rozstrzygane będą zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania oraz z rozporządzeniami MEN.

Zasady informowania uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach ucznia:

- Na początku roku szkolnego uczniowie na lekcji i rodzice na zebraniu zostają zapoznani z PSO z geografii.
- Ocena pracy ucznia jest systematyczna, jawna i obiektywna.
- O wszystkich stopniach uczeń jest informowany w momencie ich wystawienia.
- Na prośbę ucznia lub rodzica nauczyciel udziela ustnej informacji o osiągnięciach ucznia.
- Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza nauczycielowi. Prace przechowywane są w dokumentacji nauczyciela do końca roku szkolnego. Rodzice mogą otrzymać prace dzieci do wglądu podczas zebrań klasowych, konsultacji indywidualnych z nauczycielem.
- Uczeń i rodzic poinformowany jest o ocenie ze sprawdzianu poprzez wpis oceny w zeszyte przedmiotowym lub dzienniczku ucznia.
- Ocenianie innych form aktywności odbywa się na bieżąco i jest podawane do wiadomości ucznia w formie ustnej i pisemnej (wpis do tabeli ocen w zeszyte przedmiotowym).
- Informowanie uczniów o ocenie śródrocznej i rocznej odbywa się najpóźniej na dwa tygodnie przed posiedzeniem Rady Pedagogicznej.

- Informowanie uczniów zagrożonych otrzymaniem oceny niedostatecznej i ich rodziców następuje na miesiąc przed posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
- Rodzice informowani są o postępach i osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań klasowych, konsultacji u nauczyciela lub spotkań indywidualnych na terenie szkoły, w formie ustnej lub pisemnej.

VIII. Ewaluacja

1. Przedmiotowy system oceniania podlega ewaluacji.
2. Ewentualne zmiany w PSO muszą być zgodne z innymi dokumentami dotyczącymi oceniania w szkole (zmiany w WZO skutkują zmianami w PSO).
3. Zmiany PSO obowiązują od 1 września każdego roku szkolnego.

Nauczyciel geografii:
Ewa Tarnówka